

МЕНЕДЖМЕНТ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНОМУ АРТ-ПРОСТОРИ

***МАРЦІЙЧУК Ю.І., КАНДИДАТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ, АСИСТЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Візуальна комунікація – це антропологічна даність зорового сприйняття, що відкриває можливості для інформування. Адаже зазвичай сприйняття позначає пізнавальну активність, діяльність з визначенням проблем та їх вирішенням.

Слід звернути увагу на виявлення ролі соціальних акторів у реалізації художніх проєктів з візуалізації різних змістів. Йдеться про усвідомлення функціональних можливостей її активних учасників: художника, глядача, критика. При цьому не менш активне значення має візуальний естетичний об'єкт як результат візуалізації і поле взаємодії діяльних агентів.

Важливий момент, який вирізняє активність художника – це циклічність дій: сприйняття – пам'ять – практика. Специфіка сприйняття, як і втілення практик зображення, залежать від набутого досвіду. Пам'ять, яка закарбовує зорові образи, є так званим образотворчим щоденником. Завдяки такому зафіксованому спектру побаченого може розвиватися уява як здатність бачити образи відсутніх явищ. Образи виникають у тому разі, на думку Х. Бельтінга, коли є завдання забезпечити наявність речі, яка в даний момент не присутня. Образи заміщують тілесну відсутність різними видами візуальної присутності. Це дозволяє художникові вибудувувати програму сприйняття, планувати образотворчу діяльність і передбачати її результат. Характерною є здатність «зримою думкою» передбачати саму дійсність. Активність художника, що відображає погляди, ідеї, сформовані в певному соціокультурному середовищі, передбачає існування сприймаючої аудиторії, оскільки його твір постає як образ впливу.

Візуальний естетичний об'єкт набуває певної форми, яка являє собою виразно-смыслову цілісність. Значення зображеного не зводиться до значення видимого, оскільки зафіксованим може бути складний ансамбль значень, що має на увазі гру різних настанов. Зазначена якість твору передбачає повторювані акти спілкування. Комунікативна активність глядача може нав'язувати творові далекі від його сенсу тлумачення. У цьому разі виникають суперечності в такій тріаді: глядач – візуальний естетичний об'єкт – художник.

Активність глядача залежить від активності візуального тексту. Адже у візуальному естетичному об'єкті художник вибудовує смислові пласти, відповідним чином, реалізуючи прагнення до спілкування. Таку активність спричиняє специфіка художніх образів. Автор вибудовує свої візуальні тексти відповідно до певної програми сприйняття. У такому разі художник займає двоєдину позицію стосовно візуального естетичного об'єкта: автора-творця і глядача-глумачника. Активність художника спрямована на зображення не того, що він бачить, а того, що побачить у результаті активності глядача.

У сучасній культурі відбуваються трансформації, сутність яких полягає в тому, що глядач сприймає світ за допомогою результатів візуалізації. Перед глядачем постають моделі сприйняття світу, сконструйовані Іншими, які він вправі сприйняти чи відхилити. Адже в деяких випадках превалює потреба вийти за рамки нав'язаного культурного регламенту в зоровій фіксації і відкрити актуальну модель дійсності. Зняття таких обмежень у певній культурній ситуації сприяє різноманітній, динамічній картині світу. Ідеться про активні позиції глядача, які фіксуємо в тому разі, коли акт сприйняття перетворюється на співтворчість.

Однак принцип, згідно з яким споглядання зображення зводиться лише до суб'єктивної активності, змінюється. Ідеться про те, що ми дивимося на окремий продукт візуалізації крізь призму уявлень тієї спільноти, до якої належимо, очима її учасника. Відповідно, існує спільність, яка впізнає себе в кожному прикладі візуального відображення, оскільки у візуальному тексті вона конструюється. Тому індивідуальне переживання переростає в колективну афектацію.

Дефіцит легітимності в побудові візуалізації нового порядку компенсується коментарем, що супроводжує візуальний естетичний об'єкт. Це завдання вирішує художній критик, котрий активно себе проявляє як організований глядач і свідок творчих процесів. Складність функціональних завдань критика – у подвійному замовленні: з одного боку, продукувати судження з позиції публіки, з іншого, – виявляти соціальну критику від мистецтва. У своїй причетності до діяльності художників вони виконують роль експертів, які намагаються розкрити і зберегти художньо-естетичний досвід. Критик відчуває на собі залежність від художника, однак навіть погодження з певною художньою позицією не поліпшує взаємодії у векторі критик-художник. Захисна функція тексту критика, яка реалізуються в поясненні-коментарі до візуального естетичного об'єкту, не розцінюється позитивно. Негативний фактор художники вбачають у тому, що художня критика може ізолювати твір від

потенційних глядачів через інтерпретацію в певному ракурсі, що може шкодити останньому, відштовхуючи публіку. Спрацьовує, на думку митців, правило: «...«голий» твір мистецтва здатен долучити більшу кількість осіб, ніж «одягнений» у текст».

Посередницька функція критиків мистецтва полягає у відкритті ключів-орієнтирів для інших глядачів у межах тих чи інших систем цінностей. Однак художня критика не претендує на метарівень розгляду. Для критичного тексту критерій правильності розуміння, опису чи оцінювання твору мистецтва не є актуальним, оскільки в ньому розгортається множинність міркувань, навіть таких, які не наявні в самій роботі.

Погоджуючись з думкою Н. Агафонової, слід зазначити, що під приводом експлікації різних контекстів художнього твору в одному тексті критик може в довільному порядку комбінувати різні теорії, інтелектуальні екскурси, риторичні прийоми, стилістичні новації, наукові дані, особисті історії та приклади з усіх життєвих сфер – що неможливо ні в академічній, ні в мас-медійних сферах, які традиційно були уготовані для тих, хто пише в нашій культурі. Публіка теж не приймає критика в якості легітимації її претензій, оскільки останній сприймається активним агентом художньої спільноти.

Отже, йдеться про те, що візуальний естетичний об'єкт, передусім, ставить запитання (акцентуючи на певних протиріччях у реальності), тоді як той, хто його представляє, екстраполює власну версію, одну із можливих, стосовно стосунків людей, предметів, місць або подій. У такому разі кожна відповідь є історією, що містить власний варіант опису певних явищ.

Використання твердження, що візуальний естетичний об'єкт щось «говорить», не є повною мірою достовірним, оскільки саме людина артикулює певні міркування щодо нього. Тому візуальне – це повідомлення в межах певного дискурсу, що змінюється разом із суб'єктивними вподобаннями, долученими до комунікативної діяльності.

Художня критика формує в межах сучасної культури демаркаційну лінію, виокремлюючи візуальні тексти, які слід сприймати як початок нової доби. У такому разі вирішальне значення має не візуальний естетичний об'єкт, а саме ті очікування, які в нього вкладаються й дозволяють розглядати його як деякий критерій і точку відліку для нової диференціації. Таким чином, уся ця ситуація підтверджує й доводить, що критична оцінка є наслідком соціальних умовностей, які, у свою чергу, зумовлені змінними стандартами.

Література.

1. Агафонова Н.А. Экранное искусство: художественная и коммуникативная специфика: [монография] / Н.А. Агафонова. – Мн. : БГУ культуры и искусств, 2009. – 273 с.
2. Гройс Б. Комментарии к искусству / Борис Гройс. – М. : Художественный журнал, 2003. – 342 с.
3. Петровская Е.В. Антифотография / Е.В. Петровская. — М. : Три квадрата, 2003. – 112 с.
4. Элкинс Дж. Исследуя визуальный мир / Дж. Элкинс. – Вильнюс : Европейский гуманитарный ун-т, 2010. – 534 с.
5. Foster H. Vision and Visuality / H. Foster. – Seattle : Bay Press, 1988.

КРЕАТИВНО-ОСВІТНІ ВИМОГИ ДО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ РОЗШИРЕНОГО ВІДТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАГАТСТВА

***ПОРОХНЯК Н.В., АСИСТЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.В. ДОКУЧАЄВА***

Сучасний розвиток суспільства визначальним чином залежить від того, як реалізуються можливості використовуючої науку об'єднаної праці: в розвинутих країнах від 70 % до 85 % національного багатства створюються при вирішальній ролі суспільного інтелекту [4, с. 417]. Висхідним моментом становлення інтелектуальної складової національного багатства виступає інтелектуальна праця кожної особистості, здійснювана в межах відповідних інститутів та індивідуально. Це означає, що дане становлення має свою специфіку, оскільки цей процес охоплює не матеріальні об'єкти, а особистості [3, с. 83].

Перетворення інтелектуальної складової у фактор створення національного багатства обумовлене її відтворювальними особливостями [2, с. 524]. Головними з них є:

- набуття вирішальної ролі в системі знань науково-теоретичних;
- перетворення інтелектуальної складової у висхідний фактор розширеного відтворення національного багатства;
- перетворення науки у фактор інтенсивного економічного зростання, тобто якісно і кількісно розширеного відтворення;